

Simbolismul transcendent al formelor și al cromaticii în creația pictoriței Dany-Madlen Zărnescu

„Negrul mă atrage cel mai mult și nu întâmplător. El vine din Bucovina mea, unde catrințele sunt negre, așa cum sunt și oalele de la Marginea”
Dany-Madlen Zărnescu. [2, p. 92]

„Ca o zi a vieții” – este titlul sugestiv al antologiei apărute recent la Editura Mușatinii din Suceava (în anul 2024) publicate în omagiul artistei plastice Dany-Madlen Zărnescu. Florilegiul alcătuit de Doina Cernica cuprinde o colecție de articole, documente și afișe relevante, cronici de expoziții, interviuri, studii critice și analize asupra tehnicii colajului, alături de portrete artistice ale plasticienei (504 pagini de text și ilustrații). Prezenta lucrare a fost concepută, conform mărturiei autoarei „la zece ani de la trecerea în eternitate a pictoriței Dany-Madlen Zărnescu”, având drept obiectiv stimularea unei reevaluări și redescoperiri a operei sale artistice” [2, p. 9]. Volumul, amplu documentat, se structurează pe două direcții principale: biografismul și memorialistica.

Publicația include contribuțiile unor critici, teoreticieni și istorici de artă de prestigiu, pre-

cum Alexandra Titu, Constantin Prut, Corneliu Antim, Luiza Barcan, Adrian-Silvan Ionescu, Radu Negru, Valentin Ciucă și Iulian Bucur, dar și opiniile unor artiști renumiți, printre care Marin Gherasim, Ilie Boca și Suzana Fântânariu. Această diversitate de perspective permite o interpretare amplă și complexă a operei plasticienei Dany-Madlen Zărnescu, reliefând atât dimensiunea estetică a lucrărilor sale, cât și profunzimea ideatică și intelectuală care o definește. Fiecare articol din acest volum adaugă o perspectivă complementară creației protagonistei, trasând multiple căi de interpretare a lucrărilor realizate.

Născută la 10 octombrie 1950, în Vama-Suceava, România, Dany-Madlen Zărnescu a absolvit Facultatea de Desen din cadrul Universității «Alexandru Ioan Cuza», unde s-a format sub îndrumarea profesorului Nicolae Matyus. De-a lungul carierei, artista a organizat 11 expoziții personale însemnate în orașe precum Bacău, Timișoara, Suceava, București și Ialomița, precum și în Cernăuți, Ucraina. De asemenea, a participat la numeroase expoziții de grup și simpozioane naționale și internaționale, iar lucrările sale se regăsesc în colecții muzeale și private din România și de peste hotare, în S.U.A., Marea Britanie, Elveția, Egipt, Italia, Norvegia, Spania, Bulgaria. Recunoașterea sa artistică a fost consolidată prin numeroase premii și aprecieri critice, printre care: Premiul Uniunii Artiștilor Plastici din România la Expoziția concurs „Saloanele Moldovei” (Bacău-Chișinău, 2002), Premiul Primăriei Municipiului Chișinău România la Expoziția concurs „Saloanele Moldovei” (Bacău-Chișinău, 2009), Premiul pentru Grafică la Bienala „Lascăr Vorel” Piatra-Neamț (1997). De-a lungul anilor, Dany-Madlen Zărnescu a îmbinat armonios activitatea artistică cu cea didactică. Și-a început cariera pedagogică la Școala de Muzică și Arte Plastice din Slobozia (1974-1976) și la Școala Generală Amara (1976-1979). În perioada anilor 1983-1989 activează la Casa Pionierilor din Bacău, instituție care, după 1990, a devenit Palatul Copiilor. În această perioadă, a coordonat clasa de grafică, contribuind semnificativ la formarea tinerelor talente, cultivând pasiunea pentru artă și stimulând creativitatea elevilor săi. Aflată într-o continuă căutare a formelor de transcendentă, artista Dany-Madlen

Zărnescu s-a stins din viață la 14 octombrie 2014, lăsând în urmă o operă originală, ce constituie o contribuție semnificativă la afirmarea artei românești contemporane pe un făgaș modern.

Am avut ocazia de a o cunoaște pe Dany-Madlen Zărnescu în cadrul unei tabere internaționale de creație, organizată în 2007 la Chișinău, în incinta Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. La prima impresie, s-a remarcat printr-o modestie discretă, însă în spatele acesteia se dezvăluia o gândire artistică profundă și o rigoare conceptuală deosebită. De-a lungul timpului, ne-am reîntâlnit la diverse simpozioane internaționale – momente poate prea scurte, dar încărcate de prietenie și recunoștință. Privind astăzi *stricto sensu* „Rodul” muncii sale, oferit ca simbol al unei legături prețioase, observ acel echilibru subtil între raționalitatea cerebrală și sensibilitatea afectivă ce o caracterizează.

Creația plasticienei reflectă o fascinație inexplicabilă, s-ar părea, pentru transcendență, explorând un spațiu intermediar situat la intersecția dintre concret și abstract, dintre real și ideal. Această tensiune dintre formele lipsite de materialitate și materia eliberată de constrângerile formale constituie un leitmotiv al operei sale, sugerând o viziune estetică ce depășește limitele percepției imediate și se apropie de sfera meta-realului. „Simetriile și asimetriile se grupează și se distrug, pentru a da naștere unor situații generatoare de flash-uri de culoare. De sub contorsionarea arderilor, răzbate lumina. Astfel mi-am închipuit eu acest demers în arta mea și am căutat de-a lungul timpului să îl redau, în diverse variante și prototipuri” – afirmă Dany-Madlen Zărnescu [4].

Artista utilizează simboluri de semnificație spirituală, precum cum se poate observa în seriile „Crucea”, „Portal”, „Fereastră”. Simbolul crucii, recurent în colajele sale, devine o expresie a sacralității universale și a conexiunii dintre dimensiunea materială și cea a spiritului. Tranziția de la bidimensional la tridimensional în reprezentările crucii, alături de tensiunea vizuală generată din interiorul imaginii, relevă o forță ce permite luminii să pătrundă din spațiul sacralizat spre exterior, subliniind astfel ideea de transcendență și revelație.

Concepute în estetica „negru pe negru”, colajele realizate de Dany-Madlen Zărnescu îmbină diverse materiale, precum hârtia neagră, pielea, fibrele textile și metalul, fiind îmbogățite de subtile intervenții cromatice de vopsele acrilice.

Fig. 1 Dany-Madlen Zărnescu, *Cruce*, colaj, 40x40cm, Muzeul de Artă, Timișoara

Negrul, prezent frecvent în lucrările sale, nu are conotație solemnă, ci încorporează o eleganță rafinată, sobrietate și o introspecție. Demersul artistic al graficienei se axează pe ideea persistenței sacralului în artă și pe valorizarea posibilităților expresive ale colajului din hârtie neagră, tehnică ce constituie elementul definitoriu al operei sale. Codul „genetic” al lucrărilor pictoriței este – negrul, tratat în diverse polemici drept nonculoare, dar și investigat în multitudinea perspectivelor de Dany-Madlen Zărnescu.

Artista însăși, deopotrivă cu explorările vizuale, meditează asupra definirii negrului, care apare în universul simțirilor sale ca:

- Negrul – „O stare a procesului alchimic, în care spiritul și materia își încep călătoria spre propria desăvârșire”;
- Negrul – „Un mediu convulsiv în care apar diverse forme și în care simbolurile își încearcă forța de pătrundere în absolut” [4].

Criticul de artă Valentin Ciucă remarca puterea de sugestie poetică a negrului în creația semnată de Dany-Madlen Zărnescu: „fondurile, mai întotdeauna negre, evidențiază forme și volume peste care lumina trece și le animă. Este o pulsație lăuntrică, un cosmos incitant și sugestiv” [3], iar pictorul Ilie Boca sublinia că structura colajelor ei amintește de broderia medievală, cu o prețiozitate aparte a materialelor utilizate [1]. Stratificările de hârtie neagră, diversă ca factură și nuanță, rupte manual, tăiate cu foarfeca și lipită după o logică internă pe un fondal negru în lucrarea „Rod”,

2006, formează o compoziție în care se integrează ingenios forme precum dreptunghiul, pătratul și cercul. Organizarea ritmică și interferența subtilă a roșului amplifică ideea germinației.

Fig.2. Dany-Madlen Zărnescu, *Rod*, colaj, 40x40cm, Colecție privată

Utilizând principiile compoziției abstracte artista creează o serie de lucrări în tehnica colajului: „Structuri”, „Ritmuri”, „Simetrie”, „Asimetrie” axate pe expresivitatea formelor, liniilor sau care sugerează mișcare - „Forme în zbor”, „Aripi”. Lucrările „Loc de taină”, „Roșu de interior” și „Verde de interior” se constituie în spații ale introspecției, teritorii ale revelației, locuri ale cunoașterii iniția-

tice. Fascinația pentru transcendență devine deosebit de evidentă în compozițiile din seria „Grădina”, unde cromatica, îmbogățită de prezența unor nuanțe variate de verde, albastru, roșu și mov, alături de structura formală, sugerează o conexiune subtilă între domeniul vizibil și cel invizibil, între material și imaterial, contribuind considerabil la intensificarea impactului vizual al lucrărilor.

Creația graficienei Dany-Madlen Zărnescu se impune ca o sinteză artistică și conceptuală, o punte către o dimensiune transcendentală a artei, în care simbolurile, formele și cromatica devin vehicule ale unei căutări spirituale complexe. Abordarea sa unică, marcată de o semnificație simbolică inedită, își găsește locul în peisajul artei contemporane ca o pledoarie pentru introspecție, echilibru și armonie.

Referințe bibliografice

1. Boca Ilie, *Enciclopedia Artiștilor Români Contemporani*, Editura ARC 2000, București, 1996
2. Cernica Doina, *Ca o zi a vieții: florilegiu*, Editura Mușatinii, Suceava, 2024. 504 p.
3. Ciucă Valentin, *Un scol de arte frumoase în Bucovina*, Editura Mușatinii, Suceava, 2005
4. Zărnescu Dany-Madlen: album de artă, Bacău: Centru de Cultură „George Apostu”, 2013. 96 p.:il

Eleonora BRIGALDA,
doctor în studiul artelor,
profesor universitar, Universitatea
Pedagogică de Stat „Ion Creangă”